

Björn Schmelzer a Graindelavoix
Svedectvá doby: Naďa Földváriová
10 rokov s EnsembleSpectrum
R. Strauss: Alpská symfónia
Jazz: Wayne Shorter
Jazzové laboratórium: Juraj Bartoš
Poviedka: Vanda Rozenbergová

Hudobný život
03/2023/R. 55

**SVÄTOPLUK
PIATY**

Allegretto Žilina

Dom umenia Fatra
24. - 29. 4. 2023

XXXII. stredoeurópsky festival koncertného umenia

festival laureátov medzinárodných
interpretačných súťaží

www.allegretto.sk

Organizátor

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

s finančným príspevkom

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavní partneri

Hlavný mediálny partner

:RÁDIO DEVÍN

Mediálni partneri

hudobný život

OPERA
SLOVAKIA

Žilina.k

MY
ZLINSKÉ NOVINY

MY
KOSICE NOVINY

Partneri

INSTITUTE
FRANÇOIS

HOTEL
SLOVAKIA
ŽILINA

Obsah

- Koncerty**
- 2 Česká filharmónia – Slovenská filharmónia – Štátna filharmónia Košice – Viedenský filharmonici – Quasars Ensemble
- Za vôňou nástroja**
- 7 Juraj Tomka: huslista s violou (v posteli)
- Hudobné divadlo**
- 8 Dystopická továreň na dejiny
- 12 Muzikantské dobrodružstvo
- 14 Filmová groteska na veľkom plátne
- Rozhovor**
- 16 Nezniesiteľná krása úzkosti (B. Schmelzer)
- Svedectvá doby**
- 22 Hudba a slovo, priateľstvá a „žabomyšiády“ (N. Földváriová)
- Analýza**
- 27 Richard Strauss
Alpská symfónia op. 64
- Jazz**
- 31 **Jazzové laboratórium**
Juraj Bartoš – Back Home
- 34 Wayne Shorter (1933–2023)
- 36 **Recenzia**
A. Bartuš
- 37 **Recenzie: CD a knihy**
- Poviedka**
Hyacinth (Vanda Rozenbergová)

Editoriál

ANDREA SEREČINOVÁ

Antropológ a hudobník **Björn Schmelzer** je fascinovaný umením, ktoré nepatrí žiadnej dobe a v plynucom čase môže k nemu pristupovať slobodne, autonómne. Podnecuje k tomu, aby sme sa nebáli umením vyvolávať „produktívny“ šok alebo úzkosť. Len nezotrávať vo falošnom bezpečí...

„Som presvedčený, že umelecké diela nepatria do doby alebo sveta, v ktorom vznikli. Nazývame ich skutočnými umeleckými dielami, lebo nepatria nikam. ... Preto je umenie v zásade emancipačné, vymaňujúce sa z normatívosti, čo platí aj pre hudbu minulosti. Snaha demodernizovať starú hudbu znamená pre mňa domestikovať ju, premeniť ju na ‚Gebrauchsmusik‘. Je to ideologicky veľmi podozrivé.“ (B. Schmelzer)

Piata inscenácia opery **Svätopluk** už stihla vyvolať živé polemiky a to je dobre. Štyri nasadené predstavenia v bloku prilákali do Opery SND nezvyčajne veľa divákov, a to tiež teší. Produktívny šok sa však zdráhame vyvolať, pieta voči národným mýtom a národným umelcom brzdi. A to je škoda.

„Ak opera sklzne do javiskového dekorativizmu hudby, prestáva byť divadlom, ktoré si pýta viac než bombastické kostýmy a jednorazové nápady na efekt bez interpretačnej hĺbky. ... Poetika libreta pritom ponúka i širšiu režijnú interpretáciu nad rámec reálií Veľkej Moravy. Jeho konfrontácia s dramaturgiou inscenácie, ktorá by sa otvorila aj divadelnej polemike s novšími dejinami, by prospela nielen opusu, ale aj inscenácii a v neposlednej miere aj publiku.“ (R. Bayer)

Pani **Nada Földváriová** oslávila nedávno veľmi vzácne narodeniny. Hudobný život je poctený, že mohol zverejniť spomienky dámy, ktorá slovenskej hudbe a kultúre odvdala veľa počas aktívneho života a dnes podáva svedectvo, z ktorého môžeme čerpať ako profesionáli i bežní ľudia. Len treba dobre čítať.

„Celých dvadsať rokov mi hovorili: ‚No, tak sa rozvedte.‘ On mal prísny zákaz všetkého možného, mala som ho teda aj ja. Aj ma po šesťdesiatom ôsmom vyhodili zo Zväzu. ... Pokiaľ ide o hudbu, nasmela sa hrať západná, ale každý si predsa len zháňal nejaké platne a zišli sme sa napríklad v byte u Petra Kolmana. Chlapci mi zavolali: ‚Príď, budeme hrať Stockhausena.‘ To bol veľký šláger. Ale nasmelo sa o tom hovoriť, mohli sme byť stihani.“ (N. Földváriová)

Na margo:

V čase našej uzávierky sa ministerka kultúry rozhoduje o výbere **nového generálneho riaditeľa SND**. V trme-vrme okolo štyroch mien kandidátov zaniklo, že sa voľba riaditeľa trojsúborového národného divadla personifikovala výlučne na problém opery. Dobre to preukazujú profesionálne backgroundy všetkých štyroch uchádzačov, ktorí sa de facto odvolávajú na prax z oblasti hudby. A to svedčí o skutočnej kríze v Opere SND, ktorej nepomôže ani tak nový generálny riaditeľ ako skôr nový šéf operného súboru. Preto by mal vziať z konkurzu, a nie menovaním.

Máme **nový dizajn!** Verím, že vám poskytnie krajši a koncentrovanejší zážitok z čítania z papiera. O to sme sa snažili pri zmene tlačenej verzie nášho časopisu. Už sa ale púšťame do práce na plnoformátovej internetovej verzii, ktorá v najbližších mesiacoch priniesie *Hudobnému životu* novú dynamiku.

Mesačník **Hudobný život**/marec 2023 vychádza v **Hudobnom centre** Michalská 10, 815 36 Bratislava IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodickej tlače MK SR pod ev. číslom EV 3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 2 20470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk), Juraj Kalász (juraj.kalasz@hc.sk), externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk), Jazykové korektúry: Zuzana Studená, Marcel Olšiak, odborná spolupráca: Eva Planková

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 2 20470460, fax: +421 2 20470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Pergamen Trnava • **Tlač:** ULTRA PRINT, s. r. o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a. s., Mediaprint-Kapa a súkromní distributéri • **Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail:** predplatne@slposta.sk • Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03 • Indexové číslo 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia) • **Obálka:** Peter Mikuláš ako Svätopluk v novej inscenácii opery *Svätopluk* v Opere SND, foto: Marek Olbrzymek • Názory a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upraviť a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk